

TALİH OYUNLARI SALONU İŞLETMELERİNDE BELGE DÜZENİ

Abdullah ÇAVUŞ
Vergi Denetmeni

Kamuoyunda kumarhane olarak adlandırılan Talih Oyunları Salon İşletmeleri 2634 sayılı Turizm Teşvik Kanunu'na göre açılabilir. Söz konusu Kanunun 19-b maddesi gereğince Belgeli Turizm işletmesinin tamamlayıcı bir bölümü olmak kaydıyla talih oyunları oynatılabilecek mahalleri tesbit ve buraları işletecek kimselere izin verme yetkisi T.C. Turizm Bakanlığı'na verilmiştir.

Bu kanuna dayanarak Turizm Bakanlığı 08.01.1983 tarihinde "Talih Oyunları Yönetmeliği"ni yayınlamıştır. Yönetmelikte, Talih Oyunları İşletmeciliğine ilişkin başvuru usul ve şartları ile işletmecilerin uymak ve gerçekleştirmek zorunda oldukları hususlar ve bu yerlere girebilecek kişilere ilişkin hükümler düzenlenmiştir.

Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre, Talih Oyunları Salonları, Ankara, Antalya, Aydın, İstanbul, İzmir, Muğla il sınırları içinde ve kış sezonunda Bursa ilinin Uludağ bölgesinde turizm işletmesi belgeli, en az 500 yatak kapasiteli 5 yıldızlı oteller ve en az 500 yatak kapasiteli 1'nci sınıf tatil köyleri ile Turizm Bakanlığı'nca Eğlence Merkezi Turizm İşletmesi Belgesi verilen tesisler bünyesinde kurularak işletilebilirler. Ayrıca turizm potansiyeli yoğunlaşan bölgelerde bu işletmelerin kurulmasına ve işletilmesine yönetmelikteki şartları taşıması kaydıyla Turizm Bakanlığınca izin verilebilir.

Bu salonlara 31.08.1992 tarihine kadar Türk vatandaşlarının girmesi yasaklanmıştır. Bu tarih itibariyle yönetmeliğin 13'ncü maddesinde yapılan değişiklikte talih oyunları salonlarına girebilecekler;

1. Yabancı ülke pasaportu taşıyanlar ile
2. 25 yaşını doldurmuş Türk vatandaşları olarak belirlenecek Türk vatandaşlarına olan giriş yasağı kaldırılmıştır.

Ancak salonlara girecek kişilerin aynı işletmelerce verilen giriş kartlarına sahip olmaları zorunlu tutulmuştur.

I. TALİH OYUNLARI HAKKINDA TEKNİK AÇIKLAMA

Talih Oyunları Salonları, genellikle biri "SLOT MACHINE" denilen atari tipi talih oyunları makinelerinin bulunduğu, diğeri de "LIVE GAME" denilen Poker, Amerikan Ruleti, Yirmibir gibi canlı oyunların bulunduğu iki salonda faaliyetini sürdürmektedir.

A. SLOT MACHINE SALONU:

Bu bölümde elektronik donanımlı slot ve atari tipi iki çeşit makina bulunmaktadır. Bu makinelerin ana karakteristiği bilgisayarla programlanmış ve çeşitli kombinasyonlar içeren bir oyun düzenine sahip olmasıdır. Makinalarda hem elektronik hem de mekanik aksamlar mevcuttur. Marka, model veya kombinasyon değişikliklerine rağmen hemen hemen tüm makinelerin çalışma sistemleri temelde birbirine benzemekte ve asgari ortak aksamaları içermektedir. Bu bakımdan makinelerin herhangi biri hakkında yapılacak teknik açıklamalar hemen hemen tüm makinalara teşmil edilecektir.

Bu makineler diğer oyun makinelerinde olduğu gibi beş ana bölümden oluşur. Bu beş bölümde meydana gelen arıza otomatik olarak diğer bölümleri de işlemez hale getirmektedir.

a . Hopper Section:

Oyunun başlangıcında müşteri tarafından atılan ilk jetona çıkabilecek ikramiye hesaplarının elektronik olarak yapıldığı, içinde mikro bir bilgisayarın bulunduğu makina ve oyunun yönlendirildiği beyin kısmıdır.

b. Reel Section:

Muhtelif Kombinasyonlara göre ayarlanmış figürlerden oluşan ve kazanmaya ya da kazanmama ihtimalini sonuç olarak gösteren ve mekanik olarak çalışan,

mikro bilgisayar talimatı uyarınca duran ya da çalışan makina bölümüdür ki: müşteri kazanıp kazanmadığı, oyun neticesinde oluşan bu figüratif kombinasyondan anlayabilmektedir.

c. Power Supply Section:

Makinalara enerji tedarik eden bölümüdür.

d. Handite Section:

Oyunun oynanmasını sağlayan kol kısmıdır. Bazı makinalarda kol yerine elektronik düğmelerde kullanılmaktadır. Buna makinanın kumanda kısmı da denilebilir.

Slot makinalarda oyun oynamak isteyen iştirakçi (müşteri) öncelikle kasadan makinayı oyuna açan jeton almaktadır. Jetonları alan iştirakçi makinanın başına geçerek bu jetonları oynamak istediği miktarda makinanın jeton giriş kısmına atmakla ve makina oyuna hazır hale gelmektedir. İştirakçinin kazanması durumunda kazanılan ikramiye tutarı makine üzerindeki mevcut göstergede sayısal olarak görülmekte ve kazanılan ikramiye miktarına isabet eden jeton makinenin jeton iade bölümüne dökülmektedir.

Oyunun başlangıcından sonuna dek makinada oluşan jeton hareketleri hemen her birimde mevcut olan ve ana programa bağlı olarak çalışan monitörler tarafından izlenmekte ve sayısal olarak mikrobilgisayarlara depo edilerek gerektiği anda elektronik ya da mekanik sayaçlarda izlenilebilmektedir.

Vergilendirme açısından öncelikle müşteri tarafından atılan jetonlar ve müşteriye yapılan jeton iadeleri önem arz etmekte olup, bütün bu işlemler universal slot machine 8324 model makinede SAYAÇ OKUMA PROGRAMI olarak Türkçeleştirilebileceğimiz, "METER READING PROGRAMI" ile elde edilmektedir. Bu programla;

- Makinaya giren toplam jeton (TOTAL IN)
- Makinadan çıkan toplam jeton (TOTAL OUT)
- Toplam ödeme yüzdesi (TOTAL PAY OUT %)
- Toplam oyun sayısı (TOTAL GAME)
- Hopper hanesinde yapılan ödeme (HOPPER PAY OUT),
- Bakiye JackPot ödemesi (JACKPOT BALADGE),
- Casih Box kutusuna taşma suretiyle düşen jetonlar (COTNS TOCASH BOX),

Muhtelif kod numaralarıyla kodlandırılmıştır.

Kısaca oyun makinalarında makinaya giren ve çıkan jetonlar ile müşteriye yapılan jeton iadelerini ve jack pot ödemelerini kümülatif olarak sayaçlardan okuma imkanı aşağıda belirteceğimiz olumsuzluklar dışında mümkün bulunmaktadır.

Sayaç okuma programı, gerek elektronik ve gerekse mekanik sayaçlarda 6 haneli olarak oranje edilmiştir. Bu editle her bir sayaçtaki rakam 999.999'a ulaştığında sayaçlar kendi kendilerini sıfırlamakta ve tekrar birden başlamaktadır. Öte yandan elektrik kesintisi halinde veya yedek pillerin bozuk olması durumunda, bir başka ifade ile enerji boşluğu olması halinde mikrobilgisayarda depolanmış verilerin silbileceği teknik yetkililer tarafından da ifade edilmektedir.

B. Live Game (Canlı Oyun) Salonu:

Bu bölümde Amerikan Ruleti, Black Jack, Yirmibir, Poker vb. masa oyunları, Amerikan Dolan ile oynanmaktadır.

Uygulamada, iştirakçilere verilen markalar karşılığında alınan dolarlar oyun masasında bulunan ve "Drop" adı verilen kutuya atılmakta ve oyun bu markalar ile başlamaktadır.

Oyunda iştirakçinin kazanması halinde, kazanılan markalar vezneye götürülerek dolara çevrilmektedir.

İşletme yetkilileri tarafından ise oyunun kapanışında drop kutusu sayılmakta satılan jeton karşılığı ile drop kutusundaki dolarlar arasındaki fark net hasılat olarak tesbit edilmekte ve tek bir ödeme kaydedici cihaz fişi düzenlenerek belgelendirilmektedir. Zarar bulunması halinde ise herhangi bir belge düzenlenmemektedir.

III. UYGULAMALARIN VERGİ MEVZUATI KARŞISINDAKİ DURUMU:

A. 4108 Sayılı Kanundan Önceki Durum:

1. Belge Düzeni (V.U.K.) Yönünden:

173 seri numaralı VUK Genel Tebliği'nin 3/6'ncı bölümünde, talih oyunu oynatan işletmelerin müşterilerine satmış oldukları jeton karşılığında fatura veya perakende satış fişi (ödeme kaydedici cihaz kullanmaları halinde, bu makinaların fişi) vermelerinin mecburi olduğu; oyun sonucunda müşterilere da-

ğıtılacak ikramiyeler ile müşteriler tarafından iade edilecek jeton bedellerinin ise V.U.K. hükümlerine göre düzenlenecek gider pusulası ile belgelendirileceği belirtilmiştir.

Satış fişi (Ödeme kaydedici cihaz kullanılması halinde bu makinaların fişleri) vermeleri mecburidir.

2. Katma Değer Vergisi Yönünden:

Bilindiği gibi Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 23'üncü maddesinde özel matrah şekilleri belirlenmiş; aynı maddenin (b) bendinde de; at yarışları ve diğer müşterek bahis ve talih oyunlarında, bu yarış ve oyunlara katılma karşılığında alınan bedelin özel matrah şekline tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

25 seri numaralı Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nin (H) bölümünde talih oyunları salon işletmeciliğinde KDV uygulaması açıklanmıştır. Yapılan açıklamada:

- Talih oyunları salon işletmelerinde bir hizmet ifasının sözkonusu olduğu,
 - Markaların satın alınması sırasında yapılan ödemelerin bir avans niteliği taşıdığı,
 - K.D.V. uygulamasında hizmet işletmelerinde vergiyi doğuran olayın, hizmetin ifası ile vukuu bulunduğu,
 - Hizmetin salonda kalınması süresince devam ettiği,
 - Solunun terk edilmesi ile hizmet ifasının tamamlandığı,
 - Talih oyunları salonlarının özelliği nedeniyle avans olarak verilen markaların oyun içinde ne kadar kullanıldığının kullanan müşteriler bakımından tek tek müşteriler itibarıyla tesbit edilmediği,
 - Oyun salonlarında ifa edilen hizmet karşılığında alınan bedelin net hasılat olduğu, bu net hasılatın vergi dahil olarak teşekkül edeceği,
 - Oyun salonu işletmelerinin, vergili net hasılat içindeki KDV'nin iç yüzde ile hesaplanacağı,
- belirtilmiştir.

Yukarıdaki bölümlerde izah edildiği üzere talih oyunların salonlarında satılan marka ve jeton karşılığında Ödeme Kaydedici Cihaz fişi düzenlenmekte; jeton iadesi veya ikramiye ödemelerinde gider makbuzu tanzim edilerek jeton ve markalar aynı değer üzerinden geri alınmakta; bu belgeler üzerinden de iç yüzde ile "NET HASILAT"la beraber KDV hesaplanmaktadır.

3. Sistemin Eleştirisi:

Bu uygulama ile kanaatimizce KDV kaybı ortaya çıkmaktadır. Katma Değer Vergisi Kanununun 10. maddesine göre "Vergi Doğuran Olay" jeton ve markanın satışı ve bunların makine ve masalarda oynanması halinde meydana çıkmaktadır. Müşterinin oyun sonucunda kazanması halinde işletmeden aldığı ikramiye, Milli Piyango, at yarışı vs. nitelikteki talih oyunlarında kazanılan ikramiye ile aynı niteliktedir. Bu işletmelerin diğer işletmelerden farkı sadece ikramiye miktarının jeton veya markalarla alınması ve kasadan nakte çevrilmesidir.

Dolayısıyla ödenen ikramiyelerin bir mal veya hizmet iadesi şeklinde düşülmesi veya bu şekilde muhasebeleştirilmesi ve ikramiyelerin bu suretle KDV matrahından indirilmesi mümkün değildir. Mevcut uygulamada vergi doğuran olay meydana geldiği halde başkalarından tahsil edilen KDV'de talihli müşteriye aktarılmaktadır.

Ayrıca işletmenin ödediği ikramiye tutarının elde ettiği hasılatın fazla olması durumunda da aradaki fark o günün zararına kaydedilmekte ve bu yolla yine bir kısım KDV gider yazılmış olmaktadır.

Bizim önerimiz bu işletmelerde de, milli piyango, at yarışı, loto, toto, v.b. talih oyunların da olduğu gibi ödenen ikramiye miktarının KDV matrahı ile ilişkilendirilmeksizin doğrudan gider yazılması uygun olacaktır. Bu suretle çeşitli şekillerde ortaya çıkan KDV kaybı önlenmiş olacaktır.

Kaldı ki bu işletmelerde önen nakit para miktarı bir takvim yılı içerisinde bir araştırmaya göre 100 milyon dolar civarındadır. Vergi İdaresine ödenen Gelir ve Kurumlar vergisi ise bu rakama göre komik düzeyde kalmakta hatta çoğu işletme kurumlar vergisi mükellefi olduklarından, zarar göstermek suretiyle vergide ödememektedirler.

Vergi İdaresi bu işletmelere "Net hasılat üzerinden KDV hesaplanmasından" vazgeçerek satılan jeton ve marka üzerinden diğer talih oyunlarında olduğu gibi % 15 oranında KDV tahsil etse ne büyük boyutlarda vergi toplanabileceği, dönen para ile kıyaslandığında ortaya çıkacaktır. Ayrıca diğer vergilere gerek bile kalmayacaktır.

B. 4108 Sayılı Kanun ile Getirilen Düzenlemeler:

25.05.1995 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 4108 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 111. maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 23'ncü maddesinin (a) bendi hükümleri gereği Talih Oyunları Sa-

lonları için Asgari Vergi müessesesi getirilmiştir. Söz konusu madde hükmü 1 Temmuz 1995 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Talih oyunları salonlarının işletenlerin gelir ya da kurumlar vergisi mükellefi olmalarının bir önemi bulunmamaktadır. Durumları itibarıyla hangi mükellefiyet grubuna girerse girsin asgari vergi ödemek zorundadırlar.

Adi ortaklıklar, kolektif ve adi komandit şirketlerin ortakları ayrı ayrı gelir vergisi mükellefi olduklarından dolayı asgari vergi ortaklık adına hesaplanacak ortaklar hisseleri nisbetinde ayrı ayrı beyan edeceklerdir.

Yeni getirilen düzenlemeye talih oyunları salonları işletmeciliği faaliyetinde bulunan gerçek usulde gelir vergisine tabi ticari kazanç sahipleri ile kurumlar vergisi mükellefleri talih oyunları salonlarında bulundurdıkları:

– Canlı oyun masalarının ilk altı adedinin herbiri için aylık 100.000.000. Lira sonra gelen her oyun masası için ise 75.000.000. Lira

– Slot makine denen mekanik makinalar için ise ilk 60 makinanın her biri için aylık 10.000.000. TL. sonra gelen her oyun makinası için ise aylık 7.500.000. TL. asgari vergi ödemek zorundadırlar.

Bu tutarlar her yıl Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre o yıl için belirlenen yeniden değerlendirme oranı ile çarpılmak suretiyle yeniden tesbit edilecek ve izlenen yıl ödenmesi gereken asgari verginin hesaplanmasında bu tutarlar esas alınacaktır.

Talih oyunları salonları işletmeciliği faaliyetinde bulunan mükelleflerin birden fazla talih oyunları salonu işletmeleri halinde ödenmesi gereken asgari vergi her bir salon ayrı ayrı dikkate alınarak hesaplanacaktır.

a) Asgari Vergi Verginin Hesaplanmasına İlişkin Örnek:

(Y) Anonim Şirketi, Antalya ve Marmaris'teki belgeli turizm işletmelerinde talih oyunları salonları işletmeciliği faaliyetinde bulunmaktadır. Antalya'daki talih oyunları salonunda 8 adet oyun masası ve 80 adet oyun makinası, Marmaris'teki talih oyunları salonunda ise 10 adet oyun masası ve 50 adet oyun makinası bulunduran bu kurumun aylık vergilendirme dönemlerinde ödeyeceği asgari vergi aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

1) Antalya'daki Talih Oyunları Salonunda Bulundurulan:

– İlk 6 adet oyun masası için hesaplanan asgari vergi 600.000.000.

(6x100.000.000=)

– Sonra gelen 2 adet oyun masası için hesaplanan asgari vergi 150.000.000.

(2 x 75.000.000=)

– İlk 60 adet oyun makinası için hesaplanan asgari vergi 600.000.000.

– Sonra gelen 20 adet oyun makinası için hesaplanan asgari vergi.. 150.000.000.

(20x7.500.000=)

+

Toplam

1.500.000.000.

2) Marmaris'teki Talih Oyunları Salonunda Bulundurulun:

– İlk 6 adet oyun masası için hesaplanan asgari vergi 600.000.000.

(6x100.000.000=)

– Sonra gelen 4 adet oyun masası için hesaplanan asgari vergi 300.000.000.

(4 x 75.000.000=)

– 50 adet oyun makinası için hesaplanan asgari vergi..... 500.000.000.

(50x10.000.000=)

+

Toplam

1.400.000.000.

3) Hesaplanan Toplam Asgari Vergi Tutarı 2.900.000.000.

(1.500.000.000 + 1.400.000.000=)

Asgari vergiye ilişkin vergilendirme dönemlerinde muhtelif nedenlerle talih oyunları salonlarındaki oyun masaları ve makinelerin sayısında değişiklik olabilir veya sayısal miktarda değişiklik olmasa bile bunlardan bir kaç arıza v.b. nedenlerle oyun oynanmasına imkan vermeyebilir. Bu tür hallerin ilgili mevzuat çerçevesinde belgelendirilmesi durumunda her bir işletmedeki sözkonusu oyun masası veya makineler için vergilendirme döneminde oyun oynatılmayan günlere ilişkin olarak asgari vergi hesaplanmayacaktır. Ancak, bu hallere ilişkin belgelerin, istenildiğinde ilgililere ibrazı zorunludur.

b) Talih Oyunları Salonları İşletmeciliğine Yeni Başlayan veya Bu Faaliyetine Son Veren Mükelleflerde Asgari Verginin Hesaplanması

Talih oyunları salonları işletmeciliği faaliyetine yeni başlayan mükellefler de Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 111'nci maddesine göre asgari vergi öde-

mek zorundadırlar. Talih oyunları salonları işletmeciliğine yeni başlama veya bu faaliyete son verilmesi hallerinde, işe başlanılan ay ile bırakılan aya ilişkin asgari verginin hesaplanmasında, faaliyette bulunulan gün sayısı dikkate alınacaktır. Buna göre, talih oyunları salonlarında bulundurulanan oyun masası ve oyun makinelerinin sayısına göre hesaplanan asgari verginin 30'a bölünmesi suretiyle bulunacak tutar, talih oyunları işletmeciliğine başlanıldığı veya bırakıldığı ayda faaliyette bulunulan gün sayısı ile çarpılarak o aya ilişkin ödenmesi gereken asgari vergi tutarı hesaplanacaktır.

Öte yandan, talih oyunları salonları işletmeciliğinin yıl içinde belirli bir süre için sezonluk olarak yapılması durumunda da aylık asgari vergi, ilgili ayda faaliyette bulunulan gün sayısı esas alınmak suretiyle hesaplanacaktır. Talih oyunları salonunun kapalı olduğu aylar için asgari vergi hesaplanmayacaktır. Ancak mükellefler, sezonluk işletilen talih oyunları salonlarının açılış ve kapanış tarihlerini, ilgili bakanlık veya kuruluşlardan alacakları ve açılış veya kapanış yapıldığı aya ilişkin olarak verecekleri asgari vergi beyannamesi ekinde vergi dairesine ibraz edecekleri, bir yazı aslı veya örneği ile tevsik edeceklerdir. Bununla birlikte mükellefler talih oyunları salonlarının kapalı olduğu dönemler için de beyanname vereceklerdir.

Aylık dönem içinde talih oyunları salonlarına konulan veya salondan çıkarılan oyun masası ve oyun makineleri için de aynı şekilde, ilgili aylık dönemde bunların kullanılan gün sayısına göre asgari vergi hesaplanacaktır. Bu durumda Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 111'nci maddesine her bir oyun masası veya makine için belirtilen aylık asgari vergi tutarlarının 30'a bölünmesi suretiyle bulunacak tutar, oyun masası veya makinenin anılan aylık dönemde kullanılan gün sayısı ile çarpılarak hesaplanacaktır.

c) Asgari Verginin Beyanı

Talih oyunları salonları işletmeciliğinden elde edilen kazançlara ilişkin olarak aylık dönemler halinde hesaplanan asgari vergi, müteakip ayın yirminci günü akşamına kadar gelir veya kurumlar vergisi bakımından bağlı bulunulan vergi dairesine "Talih Oyunları Salonları İşletmeciliğinden Elde Edilen Kazançlara İlişkin Asgari Vergi Beyannamesi" ile beyan edilecek ve tahakkuk eden vergi aynı süre içinde ödenecektir.

d) Asgari Verginin Yıllık Beyanname ile Beyan Edilen Gelir veya Kurumlar Vergisinden Mahsubu

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 111'nci maddesine göre bir önceki yıl içinde aylık dönemler itibarıyla tahakkuk ettirilen asgari vergiler, mükellefin yıl-

lık gelir veya kurumlar vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinin, talih oyunları salonları işletmeciliği faaliyetinden sağlanan kazançta isabet eden kısmı üzerinden mahsup edilecektir. Mahsup edilemeyen asgari vergilerin mükellefe red ve iadesi mümkün değildir. Gelir veya kurumlar vergisinin talih oyunları salonları işletmeciliği faaliyetine ilişkin kısmı, ilgili yılda talih oyunları salonlarından sağlanan hasılatın toplam hasılat içindeki payına göre hesaplanacaktır.

Bu şekilde hesaplanan talih oyunları salonları faaliyetine isabet eden gelir veya kurumlar vergisinden, ilgili yılda mükellef adına aylık dönemler itibariyle tahakkuk ettirilen asgari vergilerin toplam tutarı mahsup edilecektir. Mahsup edilemeyen asgari vergiler, mükellefe iade edilemeyeceği gibi mükellefin diğer vergi borçlarına da mahsup edilemeyecektir. Mükellefin ilgili yıl faaliyetinin zararlarla sonuçlanması hali de bu durumu değiştirmeyecektir.

Öte yandan, Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 111'nci maddesine göre kurumlar vergisi mükellefleri adına tahakkuk ettirilen ve kurumlar vergisi beyannamesinde hesaplanan % 25 veya % 20 oranlı kurumlar vergisinden mahsup konusu yapılamayan asgari vergilerin, kurumlarca Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesinin birinci fıkrasının 6 numaralı bendinin (b) alt bendine göre hesaplanan gelir vergisi tevkifatından mahsup edilmesi de mümkün değildir.

**e) Talih Oyunları Salonları İşletmeciliğinden Elde Edilen
Kazançlarda Asgari Vergi Beyannamesinin Verilmemesi veya
Asgari Verginin Eksik Beyan Edilmesi**

Yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi verme süresinden önce yapılan incelemeler sonucunda Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 111'nci maddesi gereğince ödenmesi gereken geçmiş aylık dönemlere ait asgari verginin eksik beyan edildiğinin tesbit edilmesi halinde eksik beyan edilen kısım için, re'sen veya ikmalen asgari vergi tarh edilir. Aylık dönemler itibariyle re'sen veya ikmalen tarhedilen bu vergilere, Vergi Usul Kanunu'nun ilgili hükümlerine göre ceza ve gecikme faizi tatbik edilecektir.

Yıllık beyanname verme süresi geçtikten sonra re'sen veya ikmalen asgari vergi tarhiyatı, yıllık beyanname beyan edilen kazanç üzerinden hesaplanan vergiyi aşan vergi farkı için yapılır. Bir önceki dönemde ödenmesi gereken verginin yıllık beyanname mahsup edilen tutarı için de ceza ve mahsup tarihine kadar gecikme faizi aranılacağı tabiidir.

f) Talih Oyunları Salonları İşletmeciliğinden Elde Edilen Kazanca İsbet Eden Geçici Verginin Ödenen Asgari Vergi Kadar ki Kısımının Terkini:

Bilindiği üzere, gerçek usulde gelir vergisine tabi olan ticari kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabı, ticari ve mesleki kazançları için cari vergilendirme döneminin gelir vergisine mahsup edilmek üzere Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 120'nci maddesinde belirtilen esaslara göre geçici vergi ödemek zorundadırlar. Aynı şekilde kurumlar vergisi mükellefleri de Kurumlar Vergisi Kanunu'nun mükerrer 40'nci maddesine göre cari vergilendirme döneminin kurumlar vergisine mahsuben Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 120'nci maddesinde belirlenen esaslar çerçevesinde geçici vergi öderler.

Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 120'nci maddesine 3946 sayılı Kanunla eklenen bir fıkra ile gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, dilerse ilgili hesap döneminde düzenledikleri üçer aylık bilanço ve gelir tablolarına göre hesapladıkları kazançlarının % 25'ini geçici vergi olarak ödemeleri imkanı da getirilmiştir.

Gelir Vergisi Kanunu'na 4108 sayılı Kanunla eklenen mükerrer 111'nci maddesinin dördüncü bendi gereğince, cari vergilendirme dönemine ilişkin ödenmemiş geçici verginin talih oyunları salonlarından elde edilen kazanca isbet eden kısmının; bu madde gereğince ödenen asgari vergi kadar ki kısmı terkin edilecektir. Geçici verginin talih oyunları salonlarından elde edilen kazanca isbet eden kısmı ise talih oyunları salonlarından sağlanan hasılatın toplam hasılat içindeki payına göre hesaplanacaktır.

IV. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bilindiği üzere Türk Vergi Sistemi beyan üzerine dayanmaktadır. Yani vergi idaresince mükellefin kendi kazanç beyanı üzerinden vergi alınır. Bu verginin doğruluğu ise denetim elemanlarınca araştırıldığı gibi vergilendirme sistemi içine konan müesseselerce otomatik olarak kontrol altına alınabilir. Bu sistemin temeli ise belge düzeninin tüm ülke genelinde yaygınlaştırılmasıdır.

Özellikle son yıllarda ülkemizde meydana gelen turizm artışıyla birlikte talih oyunları salonlarının sayısı da artmıştır. Yukarıda bahsedildiği üzere buralarda dönen para 100 milyon dolar civarındadır. Ancak şu da aşikar ki bu para kayıt altına alınamamıştır. Bu nedenle bu salon sahiplerinin ödedikleri vergiler komik rakamlarda kalmıştır.

Maliye Bakanlığı bu rakamlardan vergi alabilmek için, vergi sistemimizin temeli olan beyan esasından uzaklaşma pahasına bir nevi götürü vergi sistemi olan ASGARİ VERGİ Sistemine geçmiştir. Kanımca bu sistem vergilendirme sisteminin temeli olan beyan esasından uzaklaştığı için sakıncalıdır. Bu sistemin yerine Vergi Raporu Dergisi'nin 3. sayısındaki yazımızdaki önerilerimizi burda tekrarlamak istiyorum.

a) Slot Makineli Salonlar:

1) Birleşik Cihaz Getirilmesi:

Slot makinelerde en önemli husus numaratörler ve akabinde makinaların ikramiye dağıtma yüzdesidir. Ancak bu sistemin sağlıklı olmadığı numaratörlerin sıfırlanabildiği ve bilgilerin makinaların belleğinden silinebileceği de bir gerçektir. Buna karşılık universal makinalara bir mini yazılım bölümü ilave etmenin mümkün olabileceği teknik yetkililerce ifade edilmektedir.

Bu noktada önerimiz "Birleşik Cihaz" diye adlandırılacak ve yazılım bölümü olan yürürlükteki yazar kasalara benzer bir sistem yazar kasa yerine de ikame edilebilecek, bu cihaz fişleri ödeme kaydedici cihaz fişi yerine müşterilere verilebilecektir.

3100 Sayılı Ödeme Kaydedici Cihazlarla ilgili kanunda buna müsaittir.

Bu sayede sayaç okuma programı olarak isimlendirilen "METER READING PROGRAMI"ndan elde edilebilecek ancak çeşitli etkilerle hafızanın sıfırlanmasıyla yok olan aşağıdaki bilgiler günlük olarak yazıya döküleceğinden aracı sıfırlaması birşey ifade etmeyecektir. Böylece;

- Makinaya giren toplam jeton (total in)
- Makinadan çıkan toplam jeton (total out)
- Toplam ödeme yüzdesi (total pay out)
- Hopperden yapılan ödeme (Hopper pay out)
- Toplam oyun sayısı (Total game)
- Bakiye JackPot Ödemesi (Jak Pot Belonge)
- Casih Box kutusuna taşma suretiyle düşen jeton sayısı (Coins Tocash Box)

yazılı olarak elimizde olacağından hasılat kesin ve net bir şekilde belirlenebilecektir.

2. Makina Okuma Kartı:

İkinci önerimiz ise şu anki yasal mevzuata göre VUK'nun mükerrer 257. maddesinin Maliye Bakanlığı'na vermiş olduğu yetkiye dayanarak tutulması zorunlu hale getirilerek ve en az bir önceki maddedeki bilgileri taşıyacak makine okuma kartlarının geliştirilerek numaratordeki günlük bilgilerin bu kartlara işleme zorunluluğunun getirilmesidir. Zaten işletmeler şu an iç sistemlerinde bu kartları kullanmaktadır.

Bu sistemde makinaların mali yönden denetlenebilmesi için:

– İşletici her makina okuma kartı (aylık veya günlük) açacaktır. Bu kartlara o makinaya ait numaratorlerden okunan yukarıdaki bilgiler işlenecektir. Bunlar makina sayısına göre Vergi Dairesi'nden izin alınmak suretiyle anlaşmalı matbaalarda bastırılacaktır.

Makinanın okuma kartının günlük işleme zorunluluğu getirileceğinden numaratordeki arıza en geç bir gün sonra tesbit edilebilecektir. Ayrıca arızanın bildirilme zorunluluğunun da (mükellefe) getirilmesi gerekir. Arızalanma sonucunu değiştirilmesi gereken numaratorlere ilişkin bilgiler de böylece vergi idaresinin elinde olacaktır.

– Jack Pot kasadan yapılan jeton ödemelerinde şu anki gider pusulalarının kullanılmaya devam edilmesi,

– Jeton fiyatlarında yapılan değişikliklerin idareye bildirilmesi,

– Makinanın ikramiye verme oranlarının her program değişiminde idareye zorunlu olarak bildirilmesi,

– Numaratorleri bilerek ve kasden devredışı bırakanlara işletmenin ruhsatının iptal edilmei gibi ağır müeyyidelerin konması: numarator sistemi ve okuma kartı yoluyla vergiye matrah teşkil edecek net hasılatın doğru ve güvenilir bir şekilde tesbit edilmesi imkanını sağlayacaktır.

3. Salonda Sürekli Memur Görevlendirilmesi:

Yazımızın önceki bölümlerinde belirtildiği üzere yukarıdaki iki sistemin dışında üçüncü bir önerimiz salonda belge düzeni ve hasılat tesbitini yapan böylece satışlarda ödeme kaydedici cihaz fişi düzenlenmesini sağlayan ikramiye ödemelerinde düzenlenen gider pusulalarının doğruluğunu denetleyen (ve Avrupa ülkelerinde örnekleri olduğu bilinen) sürekli bir maliye memurunun görevlendirilmesidir.

b. Live Game Salonları:

Canlı oyun salonlarında (teknik açıklamalar kısmında da açıklandığı üzere) Amerikan Ruleti, Black Jack, Yirmibir, Poker vb. masa oyunları Amerikan doları üzerinden oynanmaktadır. Amerikan Dolarını alan oyuncu bu masalara giderek marka (chip) almakta ve oyuna başlamaktadır.

İştirakçiye verilen markalar karşılığında alınan dolarlar oyun masasında bulunan ve drop adı verilen kutuya atılmakta ve oyunlar bu markalar ile başlamaktadır. Görüleceği üzere, canlı oyun salonlarında VUK'da belirtilen belge düzenine uyulmamaktadır.

İşletme yetkilileri, canlı oyunlarda oyunu kesip kasadan fiş getirmenin oyunun akışı bozduğunu, müşteriye rahatsız ettiğini; bu nedenle ödeme kaydedici cihaz fişi düzenlemekte zorlandıklarını bildirmektedirler.

173 seri numaralı VUK Genel Tebliği ile sadece özel jetonlarla çalışılabilen oyun makineleri ile oynanan oyunlarda belge düzeni açıklanmıştır. Canlı oyun salonlarında oynanan oyunlardaki belge düzeni hakkında açık bir belirleme mevcut olmadığından, tebliğin bu yönüyle tekrar ele alınması yararlı olacaktır.

Talih oyunları salon işletmelerindeki mevcut yasal düzenlemelerden, gerek işletme sahiplerinin ve gerek vergi idaresinin memnun olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle yukarıda açıklamaya çalışılan önerilerinde dikkate alınmasıyla oluşturulacak yeni yasa düzenlemeleri, sağlıklı bir vergileme açısından önem taşımaktadır. Maliye Bakanlığı bu düzenlemeleri; Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 257'nci maddesinin verdiği yetkiye dayanarak uygulamaya koyabilecektir.